

Informácia o možnosti úpravy finančných plánov vybraných operačných programov v prospech sektora dopravy v programovom období 2014 – 2020

I. Úvod

V programovom období 2014 – 2020 je v podmienkach SR implementovaných celkovo 11 programov v rámci Európskych štrukturálnych a investičných fondov (ďalej „EŠIF“). Prehľad čerpania v absolútnom aj percentuálnom vyjadrení jednotlivých programov EŠIF k 31.8.2018 je uvedený v tabuľke 1¹.

Tabuľka 1 – Čerpanie finančných prostriedkov v rámci EŠIF (bez PRV*) – stav k 31.8.2018 (v EUR)

Program	Alokácia 2014 – 2020		Čerpanie z alokácie 2014 - 2020		Podiel čerpania na alokácii 2014 - 2020	
	EÚ zdroj	ŠR zdroj	EÚ zdroj	ŠR zdroj	EÚ zdroj	ŠR zdroj
OP Integrovaná infraštruktúra	3 949 210 563	664 845 987	890 738 326	150 809 299	22,55 %	22,68 %
OP Kvalita životného prostredia	3 137 900 110	365 591 386	308 989 224	37 538 603	9,85 %	10,27 %
OP Výskum a inovácie	2 204 059 380	256 828 106	111 463 205	21 560 090	5,06 %	8,39 %
OP Ľudské zdroje	2 217 348 081	398 213 604	425 641 515	75 053 299	19,20 %	18,85 %
Integrovaný regionálny OP	1 738 834 120	278 373 521	90 944 639	20 747 631	5,23 %	7,45 %
OP Efektívna verejná správa	278 449 284	52 731 739	16 384 803	4 281 281	5,88 %	8,12 %
OP Technická pomoc	159 071 912	28 034 015	43 489 197	7 661 298	27,34 %	27,33 %
Program Interreg V- A SK-CZ	90 139 463	6 686 651	0	0	0,00 %	0,00 %
Program Interreg V- A SK-AT	75 892 681	4 648 123	0	0	0,00 %	0,00 %
PS INTERACT III	39 392 594	-	8 262 181	-	20,97 %	-
OP Rybné hospodárstvo	15 785 000	5 047 779	10 378	3 459	0,07 %	0,07 %
SPOLU EŠIF (bez PRV)	13 906 083 188	2 061 000 911	1 895 923 468	317 654 960	13,63 %	15,41 %

* - PRV – Program rozvoja vidieka

Zdroj: Ministerstvo financií SR

V súlade s ustanoveniami Systému finančného riadenia štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu a Európskeho námorného a rybárskeho fondu na programové obdobie 2014 – 2020, verzia 2.0 (ďalej „SFR“) je možné čerpanie finančných prostriedkov finančných záväzkov na roky 2014 – 2020 podľa pravidla "n+3" do troch rokov od ich prijatia.

Európska komisia (ďalej „EK“) automaticky zruší každú časť finančného záväzku, ktorá nebola využitá z počiatočnej zálohovej platby a ročných záloh, alebo na ktorý neprijala od certifikačného orgánu žiadosť o platbu v potrebnej výške oprávnených výdavkov do 31. decembra tretieho roka, ktorý nasleduje po roku prijatia finančného záväzku.

¹ Údaje o stave kontrahovania k 31.8.2018 nemalo MDV SR v čase vypracovania materiálu k dispozícii. Pri návrhu prípadných realokácií medzi operačnými programami je potrebné zohľadniť aj stav kontrahovania v jednotlivých operačných programoch.

V praxi to znamená, že na účely vyhnutia sa automatickému zrušeniu časti finančného záväzku pre rok "n" na daný program:

- a) je potrebné, aby certifikačný orgán predložil Európskej komisii žiadosť o platbu spolu s výkazom výdavkov najneskôr do 31. decembra roku "n+3";
- b) výkaz výdavkov predkladaný Európskej komisii musí zodpovedať výdavkom skutočne realizovaným prijímateľmi, tzn. že tieto výdavky musia byť najneskôr do tohto dátumu schválené na všetkých úrovniach v rámci systému informačných a finančných tokov v súlade so SFR.

II. Ciele a zameranie materiálu

Cieľom predkladanej informácie je poskytnúť vláde Slovenskej republiky rámcové informácie o dodatočných absorpčných možnostiach Operačného programu Integrovaná infraštruktúra v nadväznosti na potrebu riešenia pretrvávajúceho rizika automatického zrušenia záväzkov roku 2018, 2019 a 2020 zo strany Európskej komisie v rámci vybraných operačných programov v programovom období 2014 – 2020. Záväzky týchto rokov je potrebné v zmysle pravidla "n+3" vyčerpať do konca roku 2021, 2022 a 2023. Identifikované oblasti podpory reagujú na aktuálne iniciatívy Európskej komisie prebiehajúce na území Slovenskej republiky. Ide najmä o podporu nových oblastí v sektore dopravy, ktoré presadzujú integrované, inovatívne a udržateľné riešenia s pridanou európskou hodnotou a podpora dopravy ako hybnej sily transformácie Hornej Nitry a rozvoja Prešovského kraja.

V prípade, ak nedôjde k presunu finančných prostriedkov medzi operačnými programami v aktuálnom roku, je možné realokáciu uskutočniť v roku 2019 spolu s prerozdelením výkonnostnej rezervy, avšak už bez možnosti presúvať záväzok roku 2018.

Na základe doterajšieho pokroku v implementácii, prognózovanú krivku čerpania, ako aj s prihliadnutím na absorpčný potenciál jednotlivých operačných programov by bolo vhodné realizovať finančné presuny v prospech OP Integrovaná infraštruktúra za účelom podpory implementácie nových projektov s prioritnou orientáciou na tieto tematické oblasti:

1. „Smart & Green“ intervencie – projekty so zameraním na využívanie moderných technológií, využívanie dát pre efektívne rozhodovanie a riadenie procesov a riešenie problémov mestských území a ich udržateľného rozvoja. Tento prístup presadzuje, aby riešenia boli integrované, inovatívne a finančne/environmentálne udržateľné.

Projekty spadajúce do tejto kategórie sú zamerané najmä na tému udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach v rámci aktivít:

- budovanie integrovaných dopravných systémov,
- podpora „smart“ mobility v mestskej a regionálnej doprave s podporou informačno – komunikačných technológií,
- odklon tranzitnej dopravy z miest vrátane preferencie ekologických foriem prepravy a podpory budovania "zelenšieho" mesta,
- využívanie moderných technológií pri plánovaní, správe a údržbe dopravy,
- riešenia pre migráciu fauny a ochranu životného prostredia.

2. Podpora transformácie hospodárstva regiónu Hornej Nitry

Cieľom podpory transformácie regiónu Hornej Nitry je vytvoriť podmienky pre atraktívnosť regiónu pre nových investorov, zvýšenie mobility pracovnej sily, podpora

nových podnikateľských aktivít, ako aj tvorba nových pracovných miest. Konkrétne projekty, ktoré majú napomôcť k transformácii Hornej Nitry po útlme baníctva budú nadväzovať na opatrenia definované v rámci Akčného plánu rozvoja Hornej Nitry, ktorý v súčasnosti vypracováva Trenčiansky samosprávny kraj v spolupráci s relevantnými partnermi. Transformácia regiónu počíta s investíciami do viacerých oblastí. Jednou z nich je doprava, v rámci ktorej sa v aktuálnom programovom období predpokladá predovšetkým podpora aktivít zameraných na:

- projektovú prípravu – zabezpečenie potrebnej projektovej dokumentácie a štúdií realizateľnosti,
- modernizáciu a výstavbu vybraných ciest I. triedy,
- modernizáciu a optimalizáciu železničnej infraštruktúry za účelom zefektívnenia grafikonu vlakovej dopravy.

3. Podpora Prešovského kraja v rámci európskej iniciatívy „Catching-up Regions“

Cieľom európskej iniciatívy, do ktorej bol v rámci Slovenska pilotne vybraný Prešovský samosprávny kraj (PSK), je adresná podpora menej rozvinutých, tzv. „dobiehajúcich“ regiónov. V prvej fáze spolupráce budú aktivity sústredené na vypracovanie akčného plánu s cieľom nasmerovať európske štrukturálne a investičné fondy na zvýšenie výkonnosti, rastu a zamestnanosti v prešovskom regióne. Memorandum o spolupráci pri podpore rozvoja regiónu bolo podpísané medzi zástupcami PSK, Európskej komisie a Úradu podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu v januári tohto roka. Za účelom zlepšenia stavu existujúcej dopravnej infraštruktúry a mobility obyvateľov PSK budú predmetom podpory najmä:

- odklon tranzitnej dopravy z miest vrátane preferencie ekologických foriem prepravy a podpory budovania "zelenšieho" mesta,
- modernizácia a výstavba vybraných ciest I. triedy.

Na podporu predmetných tematických oblastí budú zároveň uvoľnené zdroje v rámci aktuálnej alokácie OP Integrovaná infraštruktúra. Zámerom je realizovať vnútornú realokáciu zdrojov z prioritnej osi 7 - Informačná spoločnosť na implementáciu vybraných dopravných projektov.

III. Orientačný harmonogram úpravy finančných plánov vybraných OP

Tabuľka 2 – Orientačný harmonogram úpravy finančných plánov vybraných OP

P. č.	Aktivita	Zodpovednosť	Termín
1.	Vypracovanie zmeny vybraných OP	príslušné RO	do 28.9.2018
2.	Zverejnenie Oznámení o zmene strategických dokumentov (SEA)	príslušné RO	do 8.10.2018
3.	Prerokovanie zmien OP v monitorovacích výboroch	príslušné RO	do 15.10.2018
4.	Oficiálne predloženie zmien vybraných OP na posúdenie EK	príslušné RO	do 19.10.2018
5.	Oficiálne predloženie zmien vybraných OP na rokovanie vlády SR	príslušné RO	do 31.10.2018

OP – operačný program, RO – Riadiaci orgán

IV. Záver

Termíny uvedené v orientačnom časovom harmonograme boli stanovené tak, aby umožnili schválenie zmien operačných programov Komisiou do konca roka 2018. Po prerokovaní materiálu vládou SR pristúpi Centrálny koordinačný orgán spolu s dotknutými riadiacimi orgánmi k rokovaniam s predstaviteľmi EK s cieľom zabezpečiť proces úpravy operačných programov.

V nadväznosti na definovaný harmonogram a v súlade so Systémom riadenia európskych štrukturálnych a investičných fondov, v zmysle ktorého môže riadiaci orgán v odôvodnených prípadoch predložiť návrh revízie OP na schválenie EK prostredníctvom SFC2014 aj pred schválením vládou SR, budú revízie dotknutých operačných programov predložené na schválenie vláde SR po ich zaslaní EK.

V prípade realokácií medzi OP sa predpokladá dopad na informácie uvedené v Partnerskej dohode. Bude možné preto vykonať len také zmeny OP, po vykonaní ktorých zostanú zachované legislatívne požiadavky, ktoré sa týkajú viacerých oblastí, ako napríklad dodržanie stanovených minimálnych podielov v rámci tematickej koncentrácie, prehodnotenie finančných prostriedkov pridelených na výkonnostnú rezervu, resp. dodržanie minimálneho limitu na výkonnostnú rezervu, výška alokácie na ciele súvisiace so zmenou klímy, atď.

Realokácie programov spadajúcich pod partnerskú dohodu je možné vykonať v súlade s čl. 30 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 (ďalej „všeobecné nariadenie“). Podľa čl. 30 ods. 2 všeobecného nariadenia zmeneného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 2018/1046 (tzv. nariadenie Omnibus), ak zmena programu ovplyvňuje informácie poskytnuté v Partnerskej dohode, uplatňuje sa postup uvedený v článku 16 ods. 4a, podľa ktorého v prípade potreby členský štát po schválení zmien jedného alebo viacerých programov Komisiou v predchádzajúcom kalendárnom roku predloží zmenenú partnerskú dohodu každý rok do 31. januára.